

Український ВІСНИК

М. Меленко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXII. № 3-4 (лютий) 2026

Прочитайте:

- ❖ Привітання голови СУР з нагоди Дня Об'єднання Румунських Князівств
- ❖ З діяльності нашого депутата
- ❖ Культурна діяльність СУРу
- ❖ СУР присутній на «Форумі стійкості: Україна та союзники у боротьбі з глобальними викликами»
- ❖ Богоявлення та Святого Івана
- ❖ Традиції Водохреща у Полянах

Молитва за рідну мову

Боже, отче милостивий,
Ти нам дав цю мову красну,
Поміж мовами найкращу,
Нашу рідну. Нашу власну.
Тою мовою співала
Нам, маленьким, наша мати.
Тою мовою навчала
Тебе, Боже, прославляти.
Тою мовою ми можемо
Величатись перед світом,
Бо між мовами ця мова —
Мов троянда поміж цвітом.
Поможи, Небес Владико,
Хай буде по Твоїй Волі,
Щоб та мова гомоніла
Вільно в хаті, в церкві, в школі.
Дай діждатись пошанівку
Рідного, святого слова,
Щоб цвіла на славу Божу
Наша українська мова.

Юрій Шкрумеляк

З діяльності нашого депутата

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯН

Депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький під час нещодавніх робочих поїздок регіонами та зустрічей із представниками місцевої влади села Мікула Сату-Марського повіту констатував серйозне занепокоєння щодо відсутності доступу до мережі природного газу – проблеми, яка залишається невирішеною вже понад десять років, попри неодноразові спроби її подолання на місцевому рівні.

Представники місцевої адміністрації повідомили, що, хоча для реалізації проекту підключення до газової мережі було затверджено фінансування в обсязі 5 000 000 лейв, договір про фінансування досі не підписано. Основними причинами затримки є труднощі з отриманням необхідних дозволів, а також потреба в оновленні техніко-економічної документації.

Село Мікула, розташоване приблизно за 13 кілометрів від міста Сату-Маре, є прикладом гармонійного міжетнічного співіснування та послідовної політики місцевого розвитку. Тут проживає найчисленніша громада етнічних українців у повіті Сату-Маре, а органи місцевої влади протягом років реалізують низку проєктів, спрямованих на поліпшення інфраструктури та умов життя мешканців.

У цьому контексті Микола-Мирослав Петрецький звернувся до міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації Чеке Аттили-Жолтана з проханням поінформувати про поточний етап реалізації проєкту підключення села Мікула Сату-Марського повіту до мережі природного газу, а також про заплановані заходи для розв'язання цієї ситуації та фактичного початку робіт.

Представник української меншини у Парламенті Румунії зазначив, що очікує на письмову відповідь міністра відповідно до регламенту Палати депутатів і надалі наполягатиме на необхідності пошуку конкретних рішень для забезпечення сільських громад доступом до базових комунальних послуг і гідних умов життя.

Представники Тіміської філії Союзу українців Румунії нещодавно повідомили Миколу-Мирослава Петрецького про тривожну ситуацію, що негативно позначається на громаді села Реметя Міке Тіміського повіту, а також на мешканцях прилеглих населених пунктів. Вирішення цієї проблеми є особливо важливим з огляду на те, що в Реметя Міке проживає численна громада етнічних українців, значна частина яких, як і інші мешканці регіону, працює в місті Тімішоара. Для багатьох із них залізничний пасажирський транспорт є основним і фактично єдиним засобом пересування, яким вони можуть користуватися на постійній основі.

Наразі лише з населеного пункту Реметя Міке на цьому маршруті налічується понад 50 власників абонементів, що свідчить як про його важливість, так і про стабільний характер пасажиропотоку. Попри це, транспортний оператор Regio Călători з часом сформував глибоко про-

BLEMNU практику, яку громадяни сприймають як дискримінаційну щодо користувачів маршруту Реметя Міке – Тімішоара. Йдеться про спосіб управління рухомим складом і планування графіка руху.

Зокрема, рейси на цьому напрямку неодноразово скасовуються не через технічні несправності локомотивів чи вагонів, а внаслідок управлінських рішень щодо надання пріоритету іншим маршрутам, таким як Тімішоара – Карансебеш або Тімішоара – Джимболія, у разі виникнення там технічних проблем. Фактично поїзди знімаються з маршруту Реметя Міке – Тімішоара та спрямовуються на інші напрямки, залишаючи пасажирів без будь-якої реальної альтернативи для пересування.

Упродовж 2025 року оператор неодноразово скасовував такі рейси, а лише в січні 2026 року вони були скасовані чотири рази - щоразу без належного попередження пасажирів і без забезпечення альтернативних транспортних рішень. Прямим наслідком цих дій стало те, що особи з чинними абонементом, які поклалися на цей вид транспорту для щоденного доїзду до місця роботи в Тімішоарі, не змогли виконати свої професійні обов'язки.

З огляду на викладене, Микола-Мирослав Петрецький звернувся до міністра транспорту та інфраструктури з проханням повідомити, які конкретні заходи планується вжити для виправлення цієї ситуації, з метою припинення повторюваних і необґрунтованих скасування рейсів та забезпечення справедливого, передбачуваного й недискримінаційного ставлення до пасажирів, які щодня залежать від залізничного транспорту.

Ефективне функціонування системи середньої освіти передбачає постійну, послідовну та дієву комунікацію між навчальними закладами і координаційними структурами шкільних інспекторатів. У цьому механізмі ключову роль відіграє інспектор з питань освітньої траєкторії, який є основним каналом зв'язку між керівництвом шкіл та шкільним інспекторатом як у питаннях застосування нормативно-правової бази, так і в управлінні поточними освітніми, адміністративними та організаційними ситуаціями.

У випадку навчальних закладів з викладанням мовами національних меншин ефективність цієї функції нерозривно пов'язана зі знанням специфіки відповідної громади, особливостей навчального процесу рідною мовою та, безумовно, зі здатністю спілкуватися цією мовою. Йдеться не про формальні вимоги, а про

об'єктивні передумови забезпечення якісної освіти й дотримання конституційних прав осіб, які належать до національних меншин.

Упродовж багатьох років у Марамороському повітовому шкільному інспектораті інспектором з питань освітньої траєкторії для населених пунктів із навчальними закладами з викладанням українською мовою був, логічно, інспектор у справах української меншини. Така практика забезпечувала функціональну комунікацію та послідовне застосування законодавства у цій сфері.

Починаючи з поточного навчального року, однак, для села Поляни – найбільшого населеного пункту Марамороського повіту та осередку найчисленнішої української громади в Румунії, цю практику було змінено. Інспектором з питань освітньої траєкторії призначено іншу особу, а не спеціалізованого інспектора. Це рішення суперечить як адміністративній логіці, так і реальним потребам громади, оскільки саме спеціалізований інспектор є фахівцем, який глибоко обізнаний з особливостями навчання українською мовою.

Описана ситуація безпосередньо впливає на інституційну комунікацію та здатність ефективно вирішувати поточні проблеми. На жаль, вона також вписується у ширший контекст адміністративної маргіналізації української громади в Марамороському повіті, про що неодноразово заявляв депутат, у статусі представника української меншини в Парламенті Румунії і Союз українців Румунії в різних інституційних контекстах.

З огляду на це депутат Микола-Мирослав Петрецький направив до Іліє Боложана, прем'єр-міністра Румунії та виконувача обов'язків міністра освіти і науки, депутатський запит в якому попросив надати інформацію щодо критеріїв, на яких ґрунтувалося згадане рішення, а також про заходи, що плануються для виправлення ситуації з метою забезпечення дотримання права на освіту рідною мовою та належного управління освітнім процесом у громадах національних меншин.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

Виклики, спрямовані проти національних меншин у Румунії, останнім часом посилюються та набули форми масштабних гібридних дезінформаційних кампаній, головною метою яких є підрив довіри між цими громадами та румунською державою.

Виступаючи з трибуни Парламенту, депутат Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що мішенню таких атак, на жаль, стала й українська меншина в Румунії. За його словами, одним із інструментів тиску є вигадкування та штучне роздмухування зацікавленими особами фальшивих екзистенційних проблем цієї громади.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що про реальний стан української спільноти в Румунії, її проблеми та потреби має право говорити виключно сама спільнота. У цьому контексті він підтвердив позицію, неодноразово озвучену її обраними лідерами: Румунія приділяє особливу увагу захисту й просуванню прав осіб, які належать до національних меншин, і визна-

ОГЛЯДАЧ

(Закінчення на 4 стор.)

Привітання голови СУР з нагоди Дня Об'єднання Румунських Князівств

Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький оприлюднив привітання, у якому наголосив, що День об'єднання Румунських Князівств є ключовою віхою в історії сучасної Румунії, а подія 1859 року довела: єдність, поєднану з мужністю та політичною відповідальністю, здатна змінити долю нації.

«День об'єднання Румунських Князівств є важливою віхою в історії Румунії. Подія 1859 року довела, що єдність, підкріплена мужністю та політичною відповідальністю, здатна змінити долю нації. Обрання Александра Йоана Кузи правителем Молдови та Волощини стало вираженням спільної волі, спрямованої на стабільність, реформи й прогрес.

Для мене, як представника української меншини в Парламенті Румунії, цей день є не лише актом історичної пам'яті, а й нагодою підтвердити, що сучасна румунська держава була збудована завдяки спільним зусиллям і здатності інтегрувати відмінності в єдиний політичний простір.

Сьогодні, коли Європа стикається з серйозними викликами у сфері безпеки, а демократичні цінності проходять випробування, урок 1859 року залишається надзвичайно актуальним: єдність – це не даність, а відповідальність, що передбачає постійний діалог, повагу до різноманіття та справжню солідарність між громадянами й громадами.

Сучасна Румунія є результатом складного історичного процесу, в якому соціальна згуртованість і повага до основних прав відіграли

ключову роль. Саме тому зміцнення діалогу між громадами та захист культурної ідентичності є необхідними умовами стабільності й демократичного розвитку країни.

День Об'єднання Румунських Князівств закликає нас чесно дивитися на минуле й відповідально ставитися до сьогодення. Лише через єдність, рівновагу та відданість демократичним цінностям ми можемо відповісти на сучасні виклики й побудувати спільне, стає майбутнє.

Зі святом тебе, Румунія!»

Офіційний прийом у Консульстві Румунії в Солотвині, Україна

Голова Союзу українців Румунії та депутат Микола-Мирослав Петрецький 14 січня взяв участь в офіційному прийомі, організованому керівником Консульства Румунії в Солотвині Флоріном-Граціаном Пирву, присвяченому 10-й річниці заснування Консульства та святкуванню Дня національної культури.

Ця подія мала символічне значення, поєднавши дипломатичний, інституційний та культурний аспекти румунсько-українських відносин і підкресливши роль Консульства, яке протягом десяти років сприяє розвитку двостороннього співробітництва, підтримує прикордонні громади та зміцнює зв'язки між обома державами.

Під час прийому були представлені основні напрямки діяльності Консульства: від надання консульських послуг громадянам Румунії та України в прикордонній зоні, включно механізмом малого прикордонного руху, до активного сприяння розвитку румунсько-українських відносин. Також наголошувалася роль Консульства як «містка» між країнами – дипломатичного, інституційного, культурного та людського в регіоні, де транскордонне співробітництво має стратегічне значення.

У своєму виступі Микола-Мирослав Петрецький згадав відкриття Консульства, що відбулося на початку його публічної кар'єри, а також зустрічі з представниками румунської та української дипломатії того часу. Він наголосив на культурних подіях, які зміцнювали відносини між народами, зокрема на відкритті погруддя

Тараса Шевченка в Сігету-Мармаціей за участі міністрів закордонних справ Румунії та України та нещодавньому відкритті погруддя Міхая

Емінеску в Ужгороді. За його словами, ці ініціативи є важливими опорами мосту між громадами, що сприяє діалогу та зміцнює взаєморозуміння.

Він підкреслив тісну співпрацю та дружбу між Союзом українців Румунії та Консульством Румунії у Солотвині. З моменту початку широкомасштабного вторгнення Росії в Україну Союз активно долучився до підтримки України та біженців у співпраці з місцевими органами

влади та державними установами Румунії. Надана протягом майже чотирьох років гуманітарна допомога охопила численні регіони України, демонструючи солідарність румунського народу та здатність ефективно реагувати у кризових ситуаціях.

Микола-Мирослав Петрецький відзначив, що Румунія є прикладом передової практики у сфері захисту прав національних меншин, який Союз українців Румунії постійно просуває на міжнародному рівні. Він нагадав, що в 2024 році в Палаці Парламенту ми організували Саміт лідерів Світового Конгресу Українців, щоб представити цю модель і заохотити інші держави до її впровадження. Водночас Румунія була однією з перших країн, що офіційно засудила агресію РФ проти України у заяві Парламенту, зачитаній у приміщенні СУР у Сігету-Мармаціей у присутності українських біженців, – додав депутат.

Під час заходу голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький отримав почесну грамоту від консула Флоріна-Граціана Пирву як знак визнання плідної співпраці та підтримки. У свою чергу, з нагоди 35-річчя Союзу українців Румунії він вручив консулу відзнаку за професіоналізм, залученість, постійну підтримку ініціатив української громади та внесок у зміцнення партнерства на основі довіри та взаємної поваги.

Джерело: www.uur.ro

СУР на заходах присвячених Дню Об'єднання Румунських Князівств

24 січня Союз українців Румунії був представлений на заходах, присвячених Дню Об'єднання Румунських Князівств, головою Марамороської філії СУР Мирославом Петрецьким та першим заступником голови СУР Василем Пасенчуком.

Захід, що відбувся в місті Бая-Маре, став важливою подією та нагодою вшанувати покоління, які сприяли реалізації ідеалу націо-

нальної єдності, а також підтверджувати цінності, що лежать в основі демократичного суспільства: єдність, солідарність, громадянська відповідальність та повага до національної ідентичності.

Захід зібрав представників місцевих державних адміністрацій та повітових адміністрацій, а також членів місцевої громади. В рамках заходу з офіційними промовами виступили

Валеріу Сележяну, префект Марамороського повіту, Влад Дуруш, заступник голови Ради повіту Марамуреш, та Пирву Іонуц-Рареш, заступник мера міста Бая-Маре, які підкреслили важливість історичної події та актуальність її послання про єдність і соціальну згуртованість.

Присутність представників Союзу українців Румунії на цьому заході символізує повагу української громади до історії Румунії та цінностей, які лежали в основі побудови сучасної румунської держави. Водночас це відображає постійне прагнення СУР активно сприяти суспільному та культурному життю, просуюючи міжкультурний діалог, гармонійне співіснування та взаємну повагу між усіма етнічними громадами Румунії.

ІНІЦІАТИВИ СУР, СПРЯМОВАНІ НА РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Освіта українською мовою залишається ключовим пріоритетом для Союзу українців Румунії. У цьому контексті 26 січня Микола-Мирослав Петрецький провів робочу зустріч із Анкою Мінодору Костін-Гендя, директоркою Будинку педагогічного корпусу Марамороського повіту, з метою обговорення важливості підвищення кваліфікації педагогів та перспективних напрямків співпраці на найближчий період.

Обговорення зосередилося на особливій ролі безперервної професійної підготовки вчителів для забезпечення якісної освіти, особливо у випадку навчання мовами національних меншин. Належна підготовка педагогічних кадрів є однією з ключових умов збереження та розвитку освіти українською мовою, а також її адаптації до сучасних освітніх стандартів.

Під час зустрічі Микола-Мирослав Петрецький представив пані Анці-Мінодорі Костін-Гендя заходи, вже реалізовані Союзом українців Румунії на підтримку підготовки вчителів української мови, зокрема щорічні курси підвищення кваліфікації в рамках Національної нара-

ди вчителів рідної української мови, а також численні обміни професійним досвідом, організовані за сприяння СУР.

Окрему увагу було приділено протоколам співпраці, укладеним Союзом українців Румунії з провідними вищими навчальними закладами Румунії та України. Ці партнерства спрямовані

на безперервну підготовку педагогів, оновлення фахових знань і розробку освітніх програм, адаптованих до реальних потреб учителів та учнів, які навчаються українською мовою.

Зустріч також окреслила основні напрямки співпраці між Союзом українців Румунії та Марамороським будинком педагогічного корпусу. За підсумками обговорень було досягнуто домовленості щодо підписання партнерської угоди, спрямованої на розширення програм підготовки, організацію спільних заходів та зміцнення професійної компетентності педагогічних кадрів.

У цьому ж контексті голова СУР окреслив низку проблем, виявлених на рівні Союзу українців Румунії у сфері підготовки педагогів, зумовлених необхідністю постійного оновлення навчальних програм і специфічними викликами викладання мовами національних меншин. Водночас він запропонував конкретні шляхи вдосконалення цих аспектів, наголосивши на важливості підходу, адаптованого до реалій місцевих громад і потреб педагогів.

Джерело: www.uur.ro

З діяльності нашого депутата

(Продовження із 2 стор.)

на на європейському та міжнародному рівнях як приклад передової практики у цій сфері.

Голова СУР також зазначив, що українська меншина є єдиною в Румунії, яка ініціювала процес інтернаціоналізації румунської моделі передових практик через Світовий Конгрес Українців з метою її визнання та впровадження в інших державах. Українська спільнота довіряє цій моделі, безпосередньо користується її перевагами, вдячна Румунській державі за відданість і щедрість у її практичному застосуванні та постійно співпрацює з органами влади для необхідного вдосконалення й збереження ефективності, – наголосив він.

За словами депутата, завдяки діалогу та доброзичливому підходу в більшості випадків вдається розв'язувати конкретні локальні проблеми, з якими стикаються громади. Він заявив, що українській меншині не потрібні псевдогерої, які драматизують ситуацію або вигадують нові проблеми, адже наявні системні механізми державної підтримки, формати

діалогу та інструменти захисту прав є достатніми й ефективними.

Окремо Микола-Мирослав Петрецький звернув увагу на те, що в центрі цієї моделі перебуває доступ до освіти рідною мовою. Протягом останніх місяців, за його словами, було активізовано зусилля зі зміцнення такого доступу, внаслідок чого в багатьох школах країни відкрито нові групи з вивчення української мови. Він зазначив, що системно вдосконалюється навчальна інфраструктура, процедури, підручники, якість викладання та доступ до українськомовної літератури, а також розвивається інтерес дітей до вивчення й повсякденного використання української мови.

Представник українців у парламенті сказав, що на рівні Союзу українців Румунії, єдиної організації, що представляє українську спільноту, суттєво збільшено кількість і масштаб освітніх та культурних заходів, проєктів і програм. Він також наголосив, що окрема й постійна увага приділяється духовному життю громади, зокрема забезпеченню можливості проведення богослужінь рідною мовою незалежно від конфесійної належності.

Підсумовуючи, Микола-Мирослав Петрецький заявив, що українська спільнота Румунії має у своєму розпорядженні широкий спектр інструментів діалогу та значні ресурси для захисту й розвитку своєї ідентичності в державі, де її розвиток повністю гарантований і захищений, а спроби штучного нагнітання ситуації не мають підстав.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ ДІАЛОГ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НА МАРАМОРОЩИНІ

26 січня голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький провів плідну робочу зустріч із керівництвом повітової бібліотеки імені Петра Дулфу в Бая-Маре. Зустріч стала нагодою для змістовного й конструктивного діалогу, спрямованого на зміцнення співпраці між Союзом українців Румунії та повітовою бібліотекою, а також на її розширення на місцеві бібліотеки в громадах компактного проживання українців Мараморощини.

Під час обговорення було наголошено на важливій ролі бібліотек у житті українських громад як не лише місць для читання, а й справжніх осередків культури, пам'яті та ідентичності. Бібліотеки сприяють збереженню рідної мови, доступу до книг та інформації, а також передачі культурних цінностей молодим поколінням. У цьому контексті підкреслено необхідність постійної підтримки культури як основи згуртованості громади та міжкультурного діалогу.

Керівництво бібліотеки високо оцінило постійну культурну діяльність Союзу українців Румунії та послідовність, із якою він утверджує

культурну ідентичність української громади як на повітовому, так і на національному рівнях. Проекти, які реалізує СУР, безпосередньо сприяють збереженню української мови, традицій, звичаїв і культурних цінностей.

Окрему увагу було приділено огляду культурної співпраці між Румунією та Україною, під час якого підкреслено роль Союзу українців Румунії як містка між двома культурними просторами. Своєю діяльністю Союз сприяє міжкультурному

діалогу, обміну досвідом і реалізації спільних проєктів, зміцнюючи взаєморозуміння та відносини між двома народами.

У ході обговорень сторони визначили спільні напрями співпраці та проаналізували можливості організації майбутніх культурних заходів, присвячених збереженню української мови, культури й традицій. Також було порушено питання викликів, з якими стикається українська громада в Румунії, зокрема в контексті гібридної війни, розпочатої Російською Федерацією, та наголошено на важливій ролі культури й освіти у збереженні ідентичності й утвердженні правди.

Було також підкреслено значення знання власних коренів, історії та культурної спадщини, а також відповідальність, що з цього випливає, зокрема для запобігання їх неправильному представленню чи переосмисленню. Доступ до достовірних джерел і справжнє знання минулого визначено як необхідні умови для збереження ідентичності та протидії дезінформації.

На зустрічі Миколу-Мирослава Петрецького супроводжували перший заступник голови СУР Василь Пасенчук, заступник голови СУР Іван Рекало та голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький.

4 лютого більшість шкіл Сучавського повіту, де вивчають рідну мову, провели заходи, спрямовані на заохочення читання українською мовою, з нагоди Міжнародного дня спільного читання.

Міжнародний день спільного читання, відомий у світі як World Read Aloud Day, був започаткований у 2010 році організацією LitWorld з метою популяризації читання вголос та рівного доступу до освіти і книг для всіх дітей.

Ідея цього дня виникла з бажання створити світовий рух, який об'єднує учнів, вчителів, батьків, бібліотекарів та любителів читання в спільній

діяльності, демонструючи, що історії можуть зближувати людей і сприяти розвитку громад. З роками захід набув популярності і відзначається в багатьох країнах публічними читаннями, зустрічами з письменниками, виховними заходами та кампаніями з просування грамотності. День відзначається щорічно в перший тиждень лютого, зазвичай у середу, щоб полегшити участь навчальних закладів.

Більшість навчальних закладів Сучавського повіту, де проводять навчання рідною українською мовою, використали цю нагоду, щоб заохотити читання українською мовою, організувавши спеціальні освітні заходи під пильним наглядом вчителів: проф. Анка Штюбіяну – школа м.

ЗАХОДИ З ЗАОХОЧЕННЯ ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ШКОЛАХ СУЧАВСЬКОГО ПОВІТУ З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ СПІЛЬНОГО ЧИТАННЯ

Бальківці, проф. Нарциса Кирстан – школа с. Балківці, проф. Лідія Даскалюк – школа с. Негостина, проф. Мірабела Карп'як – школа «Петру Мушат» у Сереті, проф. Антонета Крайнічук – Коледж «Лацку Воде» у

Сереті, проф. Аліна Мазуряк – школа с. Шербівці, проф. Марія Захаріє – школа у Калинешти Енаке, проф. Лоредана Миндрештяну – школа у Калинешти Купаренку, проф. Кармен Касойнік – Технічний коледж «Фердинанд I», Радівці, проф. Константіна Бурсук – школа у Палтину, проф. Черасела Чорней – школа в Арджелі, проф. Джета Добранські – школа у Бродіна-де-Сус, проф. Штефан Мехно – школа в Ізворале Сучевей, проф. Дана Чуперчук – школа у Молдова-Сулиця, проф. Іларія Пушке – початкова школа в Чумирна, Ватра Молдовіцей, проф. Марія Горбан – початкова школа у Салаші, проф. Андрея Франковські – початкова школа у Нісіпіті.

Головною метою цих заходів було підкреслити важливість читання для інтелектуального та емоційного розвитку дітей, заохотити любов до книг та наголосити на тому, що спільне читання може зміцнити стосунки та сприяти формуванню більш обізнаних та чуйних поколінь.

Міжнародний день спільного читання відзначається щорічно в першу середу лютого і має на меті зблизити громади, розвинути навички слухання та розуміння, а також стимулювати уяву. Союз українців Румунії поділяє ці цінності та підтримує освіту як головний рушій збереження культурної ідентичності.

Джерело: www.uur.ro

ГОЛОВА СУРУ У ПОЛЯНАХ

27 січня голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький зустрівся із Сіміоном Цофеем, примарем Полян – населеного пункту, в якому проживає найбільша етнічна українська громада в Румунії. Зустріч стала нагодою для змістовного діалогу щодо зміцнення співпраці між Союзом українців Румунії та місцевою владою на користь усіх мешканців села.

Було підкреслено постійну підтримку, яку Союз українців Румунії надає органам місцевої влади в населених пунктах із компактним проживанням українців, а також добру співпрацю, що склалася до цього часу з примарією Полян. Сторони висловили спільне бажання зберегти й посилити це партнерство як важливий інструмент для вирішення місцевих проблем і забезпечення сталого розвитку громади.

Голова СУР підтвердив відкритість Союзу українців Румунії до підтримки належного функціонування місцевої державної адміністрації та обговорив конкретні шляхи розв'язання низки проблем, виявлених

новим керівництвом мерії. Серед них – забезпечення громадян необхідною деревиною, зміцнення фінансового становища громади та інші адміністративні питання, що безпосередньо впливають на якість життя мешканців.

Окрему увагу було приділено важливості співпраці з органами влади України та використанню можливостей транскордонного співробітництва як інструменту місцевого розвитку. У цьому контексті було представлено приклади передового досвіду з інших населених пунктів, де такі партнерства сприяли модернізації місцевої влади, залученню фінансових ресурсів і реалізації проєктів із реальним впливом на громади.

Також було високо оцінено підтримку, надану громаді за рахунок коштів, отриманих у результаті внесення депутатських поправок до Закону про Державний бюджет Румунії, зокрема для Добровольчої служби з надзвичайних ситуацій у Полянах, а також внесок Союзу українців Румунії у розвиток інституційної співпраці.

У цьому ж контексті було згадано про курси підвищення кваліфікації для представників органів місцевої влади, які щороку організовує Союз українців Румунії та які сприяють зростанню адміністративного потенціалу й професіоналізації місцевого управління.

Джерело: www.uur.ro

ТІМІСЬКІ УКРАЇНЦІ У ПРЯМОМУ ЕФІРІ

Як представниці Тіміської філії СУР, Марія Сабо-Кондрей, голова, та Міхаєла Бумбук, журналістка, були запрошені 2 лютого до територіальної студії TVR Тімішоари. Під час прямої трансляції програми «*Magazin menșini*», яку вів Данієл Спатару, голова філії відповіла на запитання, що були поставлені в студії, представивши діяльність та досягнення української громади.

У першій частині випуску однієї з головних тем, що обговорювалися, була освіта рідною мовою. При цьому було підкреслено її еволюцію на рівні повіту Тіміш. Про це свідчить велика кількість учнів, зарахованих до всіх циклів освіти, видатні результати, досягнуті в минулому році на шкільних конкурсах та олімпіадах, а також на іспиті на атестат зрілості, скла-

У рамках програми також було обговорено плідну співпрацю між Тіміською філією Союзу українців Румунії та телестудією TVR Тімішоари. З цієї нагоди представниця української громади вручила плакетку вдячності, підписану головою СУР, депутатом Миколою-Мирославом Петрецьким, на знак за постійну підтримку. Відзнака була реалізована та вручена з нагоди 35-річчя від заснування Союзу українців Румунії, ювілейного заходу, який відбувся минулого року в Парламенті Румунії. З цієї нагоди Тіміська філія підписала кілька протоколів про співпрацю між меріями та навчальними закладами Румунії та України.

У другій частині прямого ефіру глядачам було запропоновано переглянути українські вечорниці, які були реалізовані в селі Драгомірешти. Традиції та звичаї українців Банату були висвітлені в матеріалі, реалізованому Міхаєлою Бумбук, який був показаний у програмі «Вінки українців Банату», надавши глядачам автентичне уявлення про культурну спадщину громади.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ INTERREG NEXT РУМУНІЯ-УКРАЇНА У СПІВПРАЦІ З БОТОШАНСЬКОЮ ФІЛІЄЮ СУР

У період з 20 по 24 січня Ботошанська філія Союзу українців Румунії мала нагоду співпрацювати з місцевими органами влади, Повітовми шкільними інспектором, експертами міста Ботошани, представниками державних установ, неурядових організацій, педагогів та учнів у рамках заходів, що проводилися в рамках проєкту «UrbanLakes: Cross Border Synergy for Blue Ecosystem Preservation – Міські озера: транскордонна синергія для збереження блакитної екосистеми», ID ROUA 00357. Проєкт реалізується в рамках Програми INTERREG NEXT Румунія–Україна 2021–2027 мерією міста Ботошани у партнерстві з Виконавчим комітетом міської ради міста Івано-Франківська.

Проєкт є актуальним прикладом транскордонної співпраці та активної участі громади у захисті блакитних екосистем та міських зелених зон. Загальна мета полягає у розробці та реалізації спільного плану дій, а також облаштуванні двох рекреаційних зон поблизу озер у містах Ботошани та Івано-Франківськ, заснованих на найкращих практиках Європейського Союзу в галузі управління блакитною та зеленою інфраструктурою та охорони навколишнього середовища.

З цієї нагоди Клаудія Гринчук, шкільний інспектор для української меншини, представила огляд ситуації в школах, де навчаються діти української національ-

ності, висловивши подяку організаторам за відкритість до співпраці, а також делегації з України за присутність і плідну співпрацю.

У цьому ж контексті Богдан Суручук, генеральний шкільний інспектор Ботошанського повіту, наголосив на партнерських відносинах між Повітовми шкільними інспектором і Союзом українців Румунії та місцевими адміністраціями, підкресливши роль освіти як основного засобу у просуванні європейських цінностей, співпраці, діалогу та добросусідства. Водночас, разом із Клаудією Гринчук, він вручив нагороди за-

ступнику мера міста Ботошани та представникам делегації з України на знак вдячності за участь та зусилля, докладені в рамках проєкту.

У заході також взяли участь Дана Беценкі, заступник мера міста Ботошани, Чіпріан Коруч, старший радник мерії міста, Руслана Василюка, голова делегації з України, Надія Ризнічук, експерт Івано-Франківського Державного університету, а також Мирослава Миланка, директор з наукових досліджень Івано-Франківського Національного дослідницького університету.

Програма була доповнена зворушливими артистичними моментами, включаючи виконання пісень українською мовою, а також хореографічний номер у виконанні Мари Ткачук, членкині ансамблю «Весна», яка представила хореографію на традиційну українську пісню.

ДІАЛОГ З ВИКЛАДАЧАМИ

26 січня школа в Бирні прийняла візит керівництва Тіміської філії Союзу українців Румунії. На зустрічі з Марією Сабо-Кондрей були присутні Іонел Петря, директор навчального закладу, та викладач української мови Іван Смечкаш.

Обговорення стосувалися підготовки учнів як до Олімпіади з української мови та літератури, так і до

(Закінчення на 11 стор.)

День національної культури, який щороку відзначається 15 січня, є нагодою для осмислення фундаментальних цінностей, що визначають духовну ідентичність румунського народу, його

мистецьку творчість і культурну спадщину, передану від покоління до покоління. Ця символічна дата нерозривно пов'язана з річницею народження Міхая Емінеску – знакової постаті румунської літератури та орієнтира національної культури, чия творчість і сьогодні надихає, об'єднує та

надає змісту сучасним освітнім і культурним ініціативам. Таким чином, День національної культури й День Міхая Емінеску стають нагодами для переосмислення ролі культури як чинника єдності спільноти, простору діалогу та універсальних цінностей, у якому дух Емінеску залишається символом, ідентичності та відкритості до Європи.

Культурний проєкт «Культурна конвергенція через Емінеску», реалізований Сучавською філією Союзу українців Румунії у партнерстві з Національним коледжем «Міхай Емінеску» м. Сучава під координацією Делії Мартіняк, став справжнім простором зустрічі культурних цінностей, міжкультурного діалогу та мистецької чутливості молодого покоління. Захід об'єднав учнів, учителів і студентів української спеціалізації факультету філології та комунікаційних наук Університету «Штефан чел Маре» м. Сучава разом із гостями з України в ініціативі, що підкреслила актуальність творчості Емінеску.

Захід, який відбувся в приміщенні Сучавської філії Союзу українців Румунії у співпраці з міською організацією СУР міста, представленою інспектором Лючією Мігок, розпочався в урочистій атмосфері благословенною молитвою, виголошеною священником Міхаєм Кобзюком, єпархіальним радником Бюро у справах меншин Архієпископії Сучави та Радівців. Цей вступний момент підкреслив духовний і громадський вимір зустрічі, створивши сприятливу атмосферу для культурного та освітнього діалогу.

Інспектор Ілля Саучук, голова Сучавської філії Союзу українців Румунії, наголосив на важливості культурних заходів у формуванні молоді, а наприкінці поділив подарував усім учасникам книги. На заході були присутні проф. д-р Сільвія Коріна Нуцу, директор Національного коледжу «Міхай

Віг Бояна до Сучави через слово Емінеску

Емінеску» м. Сучава, заступник директора проф. Анамарія Попеску разом із групою вчителів та учнів коледжу.

Ключовим моментом події стало поновлення протоколу транскордон-

ної співпраці між Національним коледжем «Міхай Емінеску» м. Сучава, Союзом українців Румунії (Сучавською філією та) Ліцеєм «Лідер – Йон Некулче» с. Боян Чернівецької області, представленим директором Світланою Гавкою. Відновлення партнерства, започаткованого у 2007 році та відновленого у 2023 році в межах проєкту «Сусіди в об'єднаній Європі», підтверджує прагнення залучених установ розвивати освітню співпрацю та міжкультурний діалог. У заході взяла участь делегація з України, до складу якої увійшли освітяни та фахівці – Ольга Остафій, методист Центру якості освіти Чернівецької обласної військової державної адміністрації, заступники директора Анна Семенюк та Альона Морар, вик. Карина-Марія Бзові, психолог Ганна Гарасим. Координацію проєкту здійснюватимуть представники партнерських установ разом із Делією Мартіняк та методистом Ольгою Остафій, забезпечуючи послідовну й ефективну реалізацію запланованих заходів.

Проєкт «Сусіди в об'єднаній Європі» природно продовжує співпрацю, зміцнену в попередні роки, ґрунтуючись на позитивних результатах попередніх освітніх і культурних обмінів. Спільний досвід продемонстрував значний позитивний вплив на учнів і педагогів, сприяючи розвитку міжкультурних, громадянських та освітніх компетентностей, а також зміцненню зв'язків між румунською та українською громадами. Розширення партнерства відображає потребу в безперервності та стабільності в європейському контексті, що цінує співпрацю та культурну відкритість.

Друга частина заходу була присвячена мистецьким виступам із глибоким емоційним змістом. Декламування румунською та українською мовами й музичні інтерпретації на вірші Емінеску, підготовлені під керівництвом Іону Хирча та Летиції Франчук учнями Національного коледжу ім. Міхая Емінеску – Міруною Бахнян, Штеан Йосифом, Б'янкою Гинга, Оніка Б'янка – разом із відомою виконавицею народної музики Іоаною Філіп створили особливу атмосферу щирості й чуттєвості. Справжні емоції, передані молодими артистами, ще раз довели, що поезія Міхая Емінеску залишається універсальною мовою душі, здатною єднати покоління та різні культури.

Делія МАРТИНЯК
Фото авторки

Українці та румуни з долини Серету разом на Богоявлення та Святого Івана

2026 рік розпочався під знаком надії, єдності та повернення до фундаментальних цінностей віри. Зимова холоднеча, здавалося, заморозила все негативне, залишивши місце для добрих думок, душевного спокою та зустрічі з Христом. Цього року відзначати Хрещення Господнє та Собор Святого Іоанна Хрестителя мали особливе значення для громад долини Серету.

Рік розпочався з великої зустрічі вірян у дворах церков цього району. Господарі сіл звели крижані хрести, а по обидва боки річки Серет румуни та українці одночасно відновили спілкування зі святими, беручи участь у Святих Літургіях, що відправлялися в селах з етнічним складом українців, у румунських селах або в монастирях.

Ботошанська філія СУР відзначила Святвечір Богоявлення зустрічами, присвяченими колядкам, які передаються молодим поколінням, під координацією голови філії Віктора Семчука та інспектора з питань української меншини, Клаудії Гринчук. Під знаком єдності та спільних цінностей зібралися діти, молодь та дорослі з Рогожешт, Киндешт, Синівців та сусідніх сіл.

Особи, які не змогли взяти участь у «Марафоні колядок», організованому раніше Ботошанською філією, приєдналися до спільноти напередодні Водохреща в офісі філії, щоб колядувати та підготувати момент, присвячений зустрічі зі спільнотою з Синівців. Таким чином, після Святої Літургії Освячення Води, в день Собору Святого Пророка Іоанна Хрестителя, цикл зимових свят був завершений в урочистій обстановці, колядуванням в церкві в селі Синівці, на запрошення громади та парафіяльного священника Юліана Іваничука.

Парафіяльний священник Юліан Іваничук прийняв учасників з відкритістю і радістю, висловивши бажання продовжувати співпрацю з Союзом українців Румунії і згадавши про підтримку, надану громаді в організації проєкту «Табір радості», який відбувся в серпні в Синівцях, у партнерстві з Ясською архієпархією. Його вітальне слово зміцнило почуття єдності та приналежності, що виходить за межі місцевостей.

Спільне виконання колядок, тексти християнської тематики та послання про єдність, сім'ю та відповідальність перед традиційними цінностями створили глибокий зв'язок між учасниками. Господарі та гості поділилися емоціями цього моменту, відкривши перспективи для нових проєктів, присвячених молоді, та для зміцнення відносин між громадами долини Серету.

Особливим моментом стала традиція громади Синівців відзначати своїх членів під час богослужінь. Ця практика створила зворушливий

момент, коли Віоріці Луці побажали «Многая літа!», що символічно пролунало по всій місцевості.

Хоча долина річки Серет залишалася під знаком зими, душі учасників були зігріті Святою Літургією, радістю зустрічі, голосами дітей і духовною атмосферою церкви в Синівцях. Братська трапеза, запропонована місцевою громадою, сприяла спілкуванню та зміцнила почуття

братерства, а спільний стіл став символом єдності, рівності та гармонії.

Ботошанська філія СУР висловлює подяку громаді та парафії в Синівців, всім дітям та сім'ям, які взяли участь, а також Союзу українців Румунії, зокрема голові СУР Миколи-Мирославу Петрецькому, за підтримку, надану громаді в реалізації проєктів, присвячених молоді. Завдяки зусиллям голови філії Віктора Семчука, близько 70 осіб отримали харчування протягом реалізації проєкту.

Представники СУР Ботошан висловлюють сподівання, що і в 2026 році партнерство з парафіями Синівців, Рогожешт та Киндешт буде продовжено, а спільні дії стануть прикладом передової практики для всієї громади долини річки Серет.

Джерело: www.uur.ro

Традиції Водохреща у Полянах

19 січня в Полянах відбувся культурний захід «Звичаї Водохреща в українців», організований місцевою організацією СУР у приміщенні організації та в православній церкві № 1. Захід координувала секретарка організації Марія Вішован. Його метою було збереження, підтримка й популяризація релігійних традицій української громади.

На подію були запрошені молоді члени громади, які взяли активну участь у підготовці та проведенні обрядових дійств. За звичаєм, вони зібралися в приміщенні СУР, де разом відтворювали українські колядки, характерні для свята Водохреща. Після цього молодь вирушила до церкви, де долучилася до Святої Літургії.

По завершенні богослужіння колядники, тримаючи хоругви, разом із парафіянами, настоятелем храму отцем Адріаном Вішованом та численними гостями пройшли урочистою ходою до традиційного місця освячення води, розташованого у дворі школи біля проточної води.

У центрі села у процесії об'єдналися дві парафії на чолі зі священниками Адріаном Вішованом та Іваном Кураком. Під дзвін дзвонів молодь, церковний хор і віряни співали українські колядки та взяли участь у Великому чині освячення води. Священники звершили молитви за благословення людей, їхніх осель і господарств.

Наприкінці служби було освячено воду в бочках і проточну воду. Після цього учасники повернулися до церкви та заспівали колядки на честь Христа. Віряни по черзі підходили до хреста: їх окроплювали свяченою водою та вручали пляшечки з Великою свяченою водою.

У місцевій українській громаді Хрещення Господнє відзначають 19 січня, і це свято має особливе значення в православній духовності. Освячення Великої води вшановує Хрещення Ісуса Христа в річці Йордан і є знаком благословення для людей, їхніх домівок і господарств.

Джерело: www.uur.ro

Служба посвячення нових священників

Неділя, 1 лютого, була особливим днем для української та румунської громад міста Сучава. З благословення Високопреосвященного Отця Калініка, Архієпископа Сучави і Радівців, відбулася служба посвячення нових священників в українській місіонерській парафії «Св. Апостолів Петра і Павла».

Захід розпочався Святою Літургією, яку відправив собор священників, до складу якого входили протоієрей Дору-Іонел Будеану, представник протоієрейства Сучава I, та преподобний протосинг Христор Мокану, ігумен монастиря Долгаска-Пояна.

Наприкінці служби отець Данієль Леучук був призначений парафіяльним священником, а отець Павло Бурціле – співслужителем церкви «Святих Апостолів Петра і Павла». Обидва отримали від представників Єпархіального центру Святе Євангеліє, Святий Хрест і ключ від храму, символи пастирської місії та жертвового служіння серед віруючих.

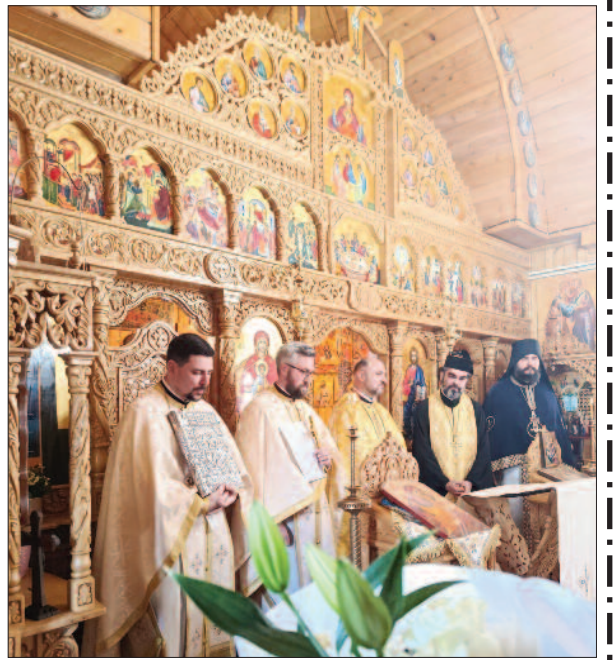
В рамках заходу, єпархіальний радник Михайло Кобзюк, представник Бюро з питань відносин з меншинами при Архієпископії Сучави та Радівців, виголосив вітальну промову українською мовою. Також отець Леучук

Данієль, етнічний українець родом із села Шербівці, висловив подяку українською мовою, підкресливши, що ця зміна не впливає на місію Церкви «Св. Апостолів Петра і Павла» об'єднувати вірян етнічних українців і румунів, а навпаки, буде спрямована на зміцнення єдності та духовної місії громади, висловивши при цьому готовність надавати підтримку в будь-якій ситуації.

У заході взяли участь численні віряни-румун та етнічні

українці, що продемонструвало мультикультурний та згуртований характер парафії. Союз українців Румунії представляли Ілля Саучук, голова Сучавської філії СУР, Лучія Мігок, голова муніципальної організації СУР, Аліна Мазуряк, голова організації з Шербівців, Константин Попескул, голова організації міста Серет, та Делія Мартіняк, радник Сучавської філії СУР.

Завдяки протоколу, укладеному між Союзом українців Румунії та Архієпископією Сучави і Радівців, пастирська та соціальна місія церкви «Св. Петра і Павла» буде зміцнена як важливий фактор соціальної згуртованості. В рамках цього партнерства було надруковано брошуру «Життя та Акафіст Святого Великомученика Іоанна Нового Сучавського» у румунсько-українській редакції, реалізована о. Михайлом Кобзюком за фінансової підтримки СУР. Всі віряни, присутні в церкві, отримали по одному примірнику.

День Соборності України, відзначений у Карансебеші

День Соборності України був відзначений, 18 січня у місті Карансебеш Караш-Северінською філією Союзу українців Румунії зустріччю, на якій були присутні члени комітету філії, місцевої організації СУР в Карансебеші, а також інші гості.

На відкритті заходу Данієль Басараба, голова Караш-Северінської філії СУР, підкреслив глибоке значення цього дня для історії та розвитку української держави, нагадавши, що День Соборності України відзначає проголошення Акту Злуки Української Народної Республіки з Захід-

но-Українською Народною Республікою, історичної події, що відбулася 22 січня 1919 року.

Історичні аспекти цього моменту були детально висвітлені професором Іваном Росохою, головою місцевої організації СУР у місті Карансебеш, який надав додаткові пояснення та відповів на запитання учасників, сприяючи кращому розумінню контексту та наслідків акту об'єднання.

День Соборності України у Галацькій філії

Галацька філія Союзу українців Румунії організувала захід з глибоким духовним змістом, присвячений Дню Соборності України – 22 січня, дню, який говорить про долю, єдність і національну спадкоємність.

У цьому контексті Поліна Лученкова виступила з представленням про значення Дня Соборності України, згадавши Акт Соборності 1919 року як символ глибокого прагнення українців бути разом, незважаючи на кордони, часи чи історичні випробування.

Особливим моментом стало представлення українських зимових традицій, реалізоване Ольгою Чернієнко, ілюстроване за допомогою

візуального матеріалу, який ознайомив учасників із звичаями всіх регіонів України, а також традиціями, що зберігаються в українських громадах Румунії. Ці традиції були представлені не

тільки як звичаї, а як живі зв'язки між людьми, як елементи, що об'єднували українців протягом часу, зміцнювали їхню ідентичність і зберігали їхню віру та надію.

Захід був збагачений декламацією патріотичних віршів та виконанням патріотичних пісень, що викликало емоції та створило атмосферу єдності, нагадуючи, що завдяки слову, пісні та традиціям народ залишається згуртованим.

Особливий акцент було зроблено на збігу Дня Соборності України (22 січня) та Дня Об'єднання Румунських Князівств – Малої Соборності (24 січня), символи спільних цінностей, які зближують два народи: єдність, гідність та повага до історії.

Джерело: www.uur.ro

«Почало на весну да воскресати, а горбочки витавати!» (1)

Країни помірного поясу, в якому розташована більша частина Європи, мають чотири пори року, що супроводжуються відповідними природними процесами. Але в давнину люди ділили рік не на чотири, а на два великі періоди – час тепла й час холоду. Тому в багатьох традиціях саме весна, із приходом якої пробуджувалася природа та зароджувалося нове життя, була істинним початком нового року: «Днесь весна красується, оживляючи земное естество», – згадується у пам'ятках Руси-України.

Походження слова «весна» дослідники пояснюють так:

- від санскритського «Vasanta» – «свято весни», «Вішну» (індійського бога);
- від старовірського «Nisan» – спільна назва усіх весняних місяців;
- у давньослов'янській мові «ясна» – весна, як світла, сонячна та ясна пора, а із додатком губного звуку «в» «ясна» трансформувалося у «в-ясна».

А коли ж саме відзначали прихід весни? Єдиної спільної дати не існувало, бо «проганяти зиму та гукати весну» розпочинали тоді, коли з'являються перші проталини у снігу, «скресає» річка або вперше закує зозуля. Людина уважно спостерігала за найменшими рухами природи, яку вона одухотворювала і зверталася до неї, як до живої істоти: «Весняночка-паняночка, де ти зимувала?». Вона була переконана, що за допомогою заговірних формул, ритуальних дій та співів може сприяти швидкому пробудженню природи.

У фольклорі багатьох країн та, зокрема, в Україні весняну обрядовість дослідники визначають як окремий жанр. Відповідно, пісні, які належать до нього називаються веснянками, гаївками, ягільками, гуканками, рогульками тощо. Звичайно, їх зміст, мелодика та особливості виконання залежать від регіональних особливостей. Але всюди веснянки співають тільки дівчата й дівчатка, фактично звертаючись через пісню до природи, бо це, як відомо, здавна був привілей жіноцтва. А хлопці беруть участь у танках, іграх та забавах.

Ранньої весни дівчата гуртами збиралися в лісі або в полі, на зелених луках, понад річками чи ставками та співали веснянки-заклички, які за своїм характером експресивні та насичені окличними та звертальними конструкціями:

«Почало на весну да воскресати, / Почали горбочки да й витавати! Гу!.. / Ой весно ж, весно, да весняночко, / Ой де твоя дочка да паняночка? Гу!..»

Найчисленнішою групою є весняні танки, хороводи та ігри, у яких за допомогою рухів наслідуються образи природи (потічки річок, які вивільняються від льодового полону, спів та політ пташок, зростання рослин та багато іншого). Водилися весняні танки кругом (рух по колу, еліптичні фігури, «безкінечники» тощо) та ключем (рух «змійкою», утворення різноманітних кривих ліній). Наприклад, дуже відомим є «Кривий танок»: вишиковується хоровод, який в одному місці розімкнений; головна дівчина веде за собою інших дівчат, вимальовуючи ходом різні візерунки. Звісно, це супроводжується піснями:

«Ми кривого танцю йдемо, / Кінця йому не знайдемо. / Ані кінця, ані ладу – / Не впізнаєш, котра ззаду. / Треба його та й виводити, / Кінець йому та й знаходити».

Ще один великий пласт пісень – веснянки-співанки, основними сюжетами яких є залицяння хлопців до дівчат, їх сподівання на взаємність, зародження відносин, кохання тощо. Наприклад:

«На небі зорка зозяла, зозяла, / З ким ти, дівочка, гуляла, гуляла? / З тобою, хлопчику, з тобою, з тобою, / Як із ясною зорею, зорею... / Под колючею грушею, грушею, / З тобою, хлопчику, душею, душею... Гу!»

За характером виконання співанки відрізняються від закличок мелодійністю та ліричністю. А місцем їх виконання вже могли бути вулиці села, майдани, де молодь починала збиратися на гуляння.

Окрему групу складають веснянки-ігри із землеробськими мотивами, у більшості яких йдеться про різні аграрні роботи: сіяння проса, маку та ін. рослин, поліття, збирання врожаю, молотьба чи орання тощо («Мак», «Льон», «Грушка», «Журавель», «Горобецьку – пташку-сватку» тощо). А найцікавіше, що такі веснянки супроводжуються відповідними, імітуючими роботу, рухами. Мабуть, в давнину у такий спосіб люди застосовували аграрну магію, щоб закликати врожай. А в наш час основними виконавцями весняних ігор стали діти.

Згадані жанри весняного фольклору, так чи інакше, були пов'язані зі святами, більшість із яких вже позаду. Пригадаємо про деякі народні традиції святкування.

Уперше про весну згадували на Стрітення, 2 лютого. Кажуть, що в цей день зима йде туди, де було літо, а літо – де була зима, а дорогою вони зустрічаються і розмовляють. Колись на Стрітення у церквах святили воду, а разом з нею й свічки, які називали «громичними», бо їх запалювали і ставили перед іконами під час грози. Тому і свято Стрітення в давнину ще називали «Громиця».

Свято Масляної – це тиждень перед Великим постом. Українці його ще називали свято Колодія. Заміжні жінки обходять хати, де живуть дорослі парубки або дівчата і прив'язують їх матерям колодку (дерев'яну дощечку) до ноги, як покарання за те, що й досі не оженила синів або не повідала заміж дочок впродовж останніх м'ясиць (час весіль від свята Богоявлення Господнього до початку Великого посту). Це супроводжувалося жартами, примовками тощо. Також могли в'язати колодку, прикрашену барвистими стрічками та паперовими квітами, дівчата хлопцям до лівої руки. За це парубки мали заплатити дівчатам викуп грошима або подарунком: намисто, стрічки, хустки тощо. Відгулявши Масляний тиждень, люди співали:

«Ой Масляна, Масляна, яка ж ти мала. / Коли б тебе сім неділь, а посту – одна!»

На Бесарабії найбільше відзначають свято Масляної липовани та болгари.

(Продовження в наступному номері)

Анастасія Василівна ЄРМАКОВА

Випускниця Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Кафедра фольклористики; дослідниця народної культури Південної Одещини

Фото авторки

(Продовження із 6 стор.)

майбутніх конкурсів, таких як: «Історія та традиції українців», «Конкурс декламації української поезії» та різних культурно-мистецьких заходів, які відбудуться найближчим часом. Також були обговорені способи підтримки учнів в умовах скорочення годин або класів, присвячених вивченню української мови.

З цієї нагоди директор навчального закладу підкреслив співпрацю з Союзом українців Румунії та Тіміською повітовою шкільною інспекцією, високо оцінивши постійну підтримку, надану вивченню української мови. Ця співпраця продовжує зміцнювати просування освіти на рідній українській мові, забезпечуючи формування освіченого покоління, свідомого культурних цінностей української громади в нашій країні.

Маючи близько 20 років стажу на кафедрі, професор Іван Смечкаш виховав покоління учнів, прищепивши їм любов до рідної української мови та повагу до українських традицій. Протягом часу він готував учнів до олімпіад та спеціальних шкільних конкурсів, досягаючи дуже хороших результатів. Водночас його постійна участь у заходах, організованих Тіміською

філією Союзу українців Румунії, підтверджує важливу роль, яку він відіграє у збереженні та передачі української ідентичності молодому поколінню.

Наразі в цьому навчальному закладі навчається близько 80 дітей як у початковій, так і в гімназійній школі. Що стосується етнічних українців у цьому куточку Банату, то вони походять з повіту Марамуреш і оселилися в селах Бирна, Погенешть, Серезані та Журешті.

ОХОРОНА БЛАКИТНИХ ЕКОСИСТЕМ

2026 рік принесе добрі новини щодо участі Союзу українців Румунії в транскордонних проєктах, що реалізуються місцевими органами влади Івано-Франківська та мерією міста Ботошани. Ще в грудні 2025 року інспекторка з питань української меншини Клаудія Гринчук разом із двома делегаціями заклали основи співпраці з метою сприяння обміну досвідом для формування бачення сталого розвитку громади. Таким чином, 2026 року до Румунії, в Ботошанському повіті, в саме серце етнічної української громади, в село Рогожешти, прибудуть дві команди експертів для проведення робочої наради. Гребля та водосховище в Рогожештах стануть місцями, де будуть проводитися спеціальні дослідження та аналізи щодо збереження блакитних екосистем, біорізноманіття, і де буде встановлено спільний план дій для управління та сталого розвитку екосистем двох країн.

Ботошанська філія СУР запланувала різні заходи, покликані надати гостям з України та Румунії реальні враження від спілкування з етнічними українцями з долини Серету, з метою підкреслити глибокий зв'язок між людиною і природою, те, як природа є другом людини, блакитної екосистеми.

Гасло, під яким реалізується цей проєкт, – «Разом заради природи та майбутнього!», а збереження біо-

різноманіття об'єднує експертів, представників місцевих та регіональних адміністрацій, мерів, керівників департаментів транскордонного співробітництва, дослідників, викладачів біології та географії, місцевих жителів, залучених до життя громади.

В рамках проєкту, через програму «Interreg NEXT Romania-Ukraine», яка діятиме до 2027 року, будуть

відновлені «дзеркальні» парки, зони відпочинку та озера в Румунії та Україні. Цей проєкт сприятиме кращому взаєморозумінню та розвитку співпраці між двома країнами. Ботошанська філія має привілей активно сприяти просуванню як на національному, так і на міжнародному рівні української громади в Ботошанському повіті та підкреслювати її відкритість до діалогу, співпраці та справжньої взаємодії між румунами та українцями.

Ботошанська філія СУР, представлена головою Віктором Семчуком, з радістю відкриває свої двері для робочої зустрічі делегацій, після чого організовує захід, на який запрошені відомі місцеві майстри, такі як Родіка Джуранюк, Родіка Юричук, а також Ансамбль пісень і танців «Весна», координований інспектором з української мови Клаудією Гринчук.

«МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО ТВОРЧОСТІ ЕМІНЕСКУ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ»

Голова Сучавської філії Союзу українців Румунії Ілля Саучук, 14 січня взяв участь у заході, присвяченому великому румунському поету Міхаю Емінеску, організованому Національним коледжем «Міхай Емінеску» в Сучаві.

Міжнародна конференція «Мультидисциплінарні підходи до творчості Емінеску в цифрову епоху», яка відбулася вже вчетверте, була організована в гібридному форматі та зібрала викладачів вищих навчальних закладів і вчителів середніх шкіл з Румунії, Республіки Молдова та України.

З доповідями виступили викладачі Державного університету Молдови – факультету літератури, Академії семіотичних наук у Кишиневі, Сучавського Університету «Штефан Великий», Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також викладачі Національного коледжу «Міхай Емінеску» у Сучаві, шкільні інспектори та перекладачі з Вісбадена, Німеччина.

Директор сучавського коледжу, проф. д-р Сільвія Коріна Нуцу, коротко представила програму заходів, що відбувалися протягом двох днів за участю учнів та викладачів закладу. Цікавим моментом стала робота, представлена проф. Делією Міхаєлоу Мартиняк, членом організаційного комітету, на тему «Поетичний заповіт як форма культурної ідентичності в Емінеску та Шевченка».

Захід модерували проф. д-р Ана-Марія Попеску, заступник директора коледжу, та проф. д-р Анка Горбан-Кожокаріу. У заході взяли участь представники Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також директор проф. д-р Наталія Палій та Ольга Остафій, методист Центру якості освіти при Чернівецькій обласній державній адміністрації, конференція стала важливою нагодою для академічного та міжкультурного діалогу навколо творчості Емінеску.

УЧАСТЬ У ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІЙ ЗУСТРІЧІ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОЄКТУ SALAM

27 січня представниця Тіміської філії Союзу українців Румунії, голова Марія Сабо-Кондрей, взяла участь у транснаціональній зустрічі колегіального навчання в рамках європейського проєкту SALAM.

Захід був організований Західним університетом в Тімішоарі у співпраці з Західною агенцією регіонального розвитку, Інституцією префекта повіту Тіміш та Повітовою агенцією зайнятості, об'єднавши таким чином представників державної адміністрації, академічних кіл, громадянського суспільства, а також міжнародних партнерів з багатьох європейських країн.

Головною метою зустрічі був обмін передовим досвідом та інституційний діалог щодо соціально-професійної інтеграції мігрантів, з акцентом на стало-

му доступу до ринку праці, державній політиці, послугах підтримки та співпраці між державним і приватним секторами.

В рамках проєкту були представлені приклади передової практики щодо інтеграції мігрантів, з акцентом на біженців з України. З цієї нагоди були також представлені кейси, найяскравішим з яких був кейс Ірини Ігнат'євої, біженки з України, яка успішно інтегрувалася в Тімішоарі і зараз працює в Департаменті соціального забезпечення міста Тімішоара.

У цьому контексті голова філії представила випадок Ольги Бахнат, виховательки у відділенні української мови в Дитячому садку з групою продовженого дня № 29 у Тімішоарі, яка одночасно є студенткою Західного університету в Тімішоарі.

Джерело: www.uur.ro

СУР ПІДТРИМУЄ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ЛІЦЕЇ ім. БОГДАНА ВОДЕ У ВІШЕУ ДЕ СУС

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький у продовженні зусиль із розширення та зміцнення освіти українською мовою в Марамороському повіті, які нещодавно увінчалися створенням нових груп вивчення рідної мови у навчальних закладах з румунською мовою навчання, провів 13 січня робочу зустріч із директоркою ліцею ім. Богдана Воде у Вішеу де Сус Віорікою Гождою та заступником директора Йонелом Гріціу.

Основною метою зустрічі стало обговорення перспектив розширення можливостей вивчення української мови у навчальному закладі та пошук конкретних рішень для забезпечення безперервності освіти рідною мовою для учнів української меншини відповідно до потреб місцевої громади.

Також було обговорено модель передової практики Румунії у сфері захисту прав національних меншин, визнану на міжнародному рівні, яка була представлена у квітні 2024 року на Саміті лідерів Світового конгресу українців у Бухаресті як приклад ефективного співпраці між державою та етнічними громадами, придатний для впровадження в інших європейських країнах. Микола-Мирослав Петрецький відзначив постійні зусилля СУР з підтримки освіти українською мовою, підкресливши, що вона є основним чинником безперервності громади, а українська мова — містком між поколіннями та фундаментом передачі цінностей, традицій і культурної пам'яті.

Під час розмови було проаналізовано позитивні зміни за останній рік у сфері освіти українською мовою, зокрема створення п'яти нових груп у Сігету-Мармаціей та зростання кількості учнів, зацікавлених у навчанні рідною мовою. Особливу увагу було приділено перспективам ліцею ім. Богдана Воде у Вішеу де Сус, де навчаються понад 170 учнів української меншини, забезпечення безперервного вивчення рідної мови для яких є пріоритетом як з точки зору права на освіту, так і формування підготовленого молодого покоління.

ПОЕТИЧНИЙ ВЕЧІР У БУХАРЕСТСЬКІЙ ФІЛІЇ СУР

7 лютого Український національний театр імені Івана Франка, Бухарестської філії Союзу українців Румунії, запропонував глядачам особливий поетичний вечір за участю актора Ніколая Дрегуліна під промовистою назвою: «Я тримаюся за тебе, поезія, як дитина за мамину спідницю».

Захід відбувся в Українському культурному центрі Бухарестської філії СУР в затишній і гостинній атмосфері, яка на кілька годин перетворилася на справжній простір для роздумів і художніх емоцій. У залі були присутні члени Бухарестської філії, актори та поети, яких об'єднала повага до слова та віра в силу поезії зближувати людей.

Протягом приблизно півтори години глядачі подорожували внутрішніми світами, емоціями, відкриваючи для себе, що поезія не знає меж часу та простору. Рецитал підкреслив, що поезія залишається важливою формою людського самовираження, здатною надати сенс, надію та врівноваженість у світі, що постійно змінюється.

ГОЛОВА СУР ЗУСТРІВСЯ З КЕРІВНИЦТВОМ СУЧАВСЬКОГО ПОВІТОВОГО ШКІЛЬНОГО ІНСПЕКТОРАТУ

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький, 5 лютого під час робочого візиту до Сучави провів зустріч із генеральним шкільним інспектором Сучавського повіту Чіпріаном Антоном та його заступниками Петру Кречуном і Габрієлем Матеєм. Сучавський повітовий шкільний інспекторат є прикладом передової практики у сфері підтримки освіти мовами національних меншин і важливим партнером СУР у розвитку навчання українською мовою.

Під час зустрічі обговорювалися нещодавні законодавчі зміни у сфері освіти та значення дотримання чинної нормативної бази для забезпечення якісного освітнього процесу.

Особлива увага була приділена підготовці нового покоління фахівців із української мови.

Обговорювалися постійні ініціативи СУР із підтримки освіти українською мовою, зокрема

реалізація освітніх і культурних проектів, організація конкурсів та олімпіад, таборів, позакласних заходів, надання логістичної підтримки учням і педагогам, а також розвиток партнерств із навчальними закладами в країні та за кордоном. Ці ініціативи сприяють стабільному зростанню кількості учнів, які вивчають українську мову.

Микола-Мирослав Петрецький також підкреслив потребу підвищення кваліфікації вчителів та окреслив майбутні проекти у цьому напрямку через організацію щорічних курсів підвищення кваліфікації, національних нарад і програм обміну досвідом. Було наголошено на важливості угод про співпрацю з провідними університетами України та Румунії для оновлення педагогічних методик і зміцнення професійної підготовки викладачів.

Особливу увагу приділили моделі передової практики Румунії щодо підтримки освіти мовами національних меншин, яку СУР послідовно просуває в міжнародних організаціях. Ця модель отримала високу оцінку під час нещодавнього пленарного засідання Форуму українців Східної Європи в Польщі.

Голова СУР висловив подяку генеральному шкільному інспектору Чіпріану Антону та його заступникам Петру Кречуну і Габрієлю Матею за відкритість, підтримку й професіоналізм, зазначивши, що співпраця й надалі приносить конкретні результати для учнів, педагогів та розвитку освіти українською мовою.

Під час суботнього вечора поезія стала мостом між душами, притулком для емоцій і світлом для думок, делікатним нагадуванням про її важливу роль у культурному та духовному житті громади.

Джерело: www.uur.ro

СУР присутній на «Форумі стійкості: Україна та союзники у боротьбі з глобальними викликами»

З 20 по 22 січня Союз українців Румунії взяв участь у міжнародному заході «Форум стійкості: Україна та союзники у боротьбі з глобальними викликами», присвяченому питанням безпеки, міжнародної співпраці та солідарності з Україною, яку представляла делегація у складі Мирослава Петрецького, голови Марамороської філії та члена Ради СУР, Ірини Люби Горват, генерального секретаря СУР, та Василя Бучути, скарбника СУР.

Румунія також була представлена на високому рівні: Флоріном Граціаном Пирву, консулом Румунії в Солотвино, Закарпатська область, а також мером громади Мікула Сату-Марського повіту Штефаном Добошем.

Захід об'єднав представників дипломатичних місій, оборонних відомств, органів державної влади та громадських організацій з низки європейських країн та став важливою платформою для обговорення актуальних викликів у сфері безпеки, регіональної співпраці та міжнародної підтримки України в умовах війни.

У заході взяли участь Рене Калмару, капітан Військово-морських сил, аташе з питань оборони, Агур Бенно, заступник аташе з питань оборони, підполковник, а також Вагур Соосаар, заступник керівника Посольства Естонської Республіки в Україні, які засвідчили послідовну позицію Естонії щодо підтримки України та зміцнення європейської безпеки.

Серед міжнародних учасників також були представники Чеської Республіки – Маріан Бізуб, Угорщини – Гарі Саболич, аташе з питань оборони, полковник, Королівства Данія – Вальдемар Сехер, заступник аташе з питань оборони (сухопутні війська), підполковник.

Словацьку Республіку представляли Едуард Бураш, радник прем'єр-міністра у 2022–2023 роках, а також Марек Шафін, Надзвичайний і Повноважний Посол Словацької Республіки в Україні у 2018–2024 роках. Окрему увагу учасників форуму привернула участь Мамуки Мамулашвілі, командира Грузинського інтернаціонального батальйону, що стало символом практичної міжнародної солідарності та підтримки України.

Участь широкого кола високопосадовців, дипломатів, військових і представників громадянського суспільства з Румунії, Естонії, Чехії, Угорщини, Словаччини, Данії та Грузії підкреслила значення форуму як міжнародної платформи для координації зусиль, обміну досвідом і посилення підтримки України, а також зміцнення стабільності та безпеки в регіоні.

В рамках того ж заходу, 21 січня відбулося офіційне підписання Угоди про співпрацю між Ясінянською територіальною громадою Закарпатської області та громадою Мікула, Сату-Марського повіту (Румунія), яке відбулося в селищі Ясіня, Україна. Документ встановлює довгострокові партнерські відносини та відкриває нові можливості для розвитку обох громад. Підписання цієї угоди було за сприяння Союзу українців Румунії.

Партнерство передбачає співпрацю у ключових сферах місцевого розвитку: місцевого самоврядування, освіти, культури і спорту, охорони здоров'я, туризму, охорони довкілля, економіки, сільського господарства та транспорту. Окремий акцент зроблено на підготовці та реалізації спільних проєктів транскордонного співробітництва з можливістю залучення фінансової підтримки Європейського Союзу.

Угода також передбачає обмін досвідом між органами місцевої влади, закладами освіти та культури, медичними установами, підтримку спільних культурних і спортивних заходів, розвиток зеленого та культурного туризму, а також співпрацю у сфері екологічної безпеки та енергоефективності.

Підписання цієї угоди є важливим кроком до зміцнення міжнародних зв'язків Ясінянської громади, розширення можливостей для залучення інвестицій та реалізації спільних ініціатив, спрямованих на сталий розвиток і підвищення якості життя мешканців громади.

Джерело: www.uur.ro

У СІГЕТУ-МАРМАЦІЄЙ БУЛО ОБГОВОРЕНО РОЗВИТОК СПІЛЬНИХ ПРОЄКТІВ МІЖ РЕМЕТАМИ ТА ТЕРЕСВОЮ

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький 6 лютого, провів робочу зустріч із мером громади Ремет Іваном Клаудіу Бринзаніком та заступником селищного голови Тересви (Україна) Миколою Руснаком у приміщенні Марамороської філії Союзу українців Румунії в Сігету-Мармацієй. Обговорення були зосереджені на розвитку транскордонного співробітництва між двома адміністративно-територіальними одиницями та підготовці майбутніх спільних проєктів, які матимуть безпосередній вплив на місцеві громади.

Під час зустрічі Микола-Мирослав Петрецький наголосив на важливості зміцнення двосторонніх відносин між Румунією та Україною, зокрема на місцевому рівні, а також на ефективному використанні можливостей фінансування в межах Програми Interreg IV-A Next Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2021–2027. У цьому контексті він привітав той факт, що дві громади вже подали спільний проєкт, спрямований на розвиток добровільних служб з надзвичайних ситуацій, що є ключовою сферою для безпеки громадян.

Було підкреслено, що добровільна служба з надзвичайних ситуацій громади Ремет є однією з найефективніших у Марамороському повіті та регіоні. Вона неодноразово здобувала відзнаки в межах професійних конкурсів і успішно втручалася у десятках надзвичайних ситуацій як на території громади Ремет, так і в сусідніх населених пунктах. Професіоналізм, відданість справі та висока оперативність цієї служби розглядаються як приклад передової регіональної практики.

Окрему увагу учасники зустрічі приділили механізмам, за допомогою яких Союз українців Румунії стимулює транскордонне співробітництво та місцевий розвиток, зокрема через свій відділ з написання проєктів, що надає безкоштовну підтримку місцевим адміністраціям. Завдяки цій діяльності СУР сприяв підготовці та реалізації численних проєктів, які перебувають як на стадії аналізу, так і серед уже затверджених, у сферах охорони здоров'я, освіти, надзвичайних ситуацій, цифровізації та популяризації спільних традицій. Лише за останні місяці Союз

українців Румунії долучився до укладання понад 40 угод про співпрацю між місцевими адміністраціями Румунії та України.

У цьому контексті громада Ремет була відзначена як одна з найактивніших у сфері транскордонного співробітництва та як приклад ефективного місцевого самоврядування, розвитку громади й залучення проєктів із реальним впливом на життя громадян. Значною мірою це є результатом роботи мера Івана Клаудіу Бринзаніка та всієї команди місцевої адміністрації.

Голова СУР запевнив співрозмовників у повній підтримці та постійній допомозі Союзу українців Румунії в реалізації майбутніх проєктів і подальшому розвитку транскордонного партнерства між двома громадами.

У зустрічі також взяли участь перший заступник голови Союзу українців Румунії Василь Пасенчук, голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький, очільниця Союзу жінок-українок Румунії Мірела Чукур, а також радники СУР Фабіан Попович і Даріус Колопельник.

Джерело: www.uur.ro

Поетична сторінка

НАТАЛІЯ ДІДИК

(Україна)

МОЯ УКРАЇНО!

Моя Україно, ти потопаєш в болі,
У крові, ненависті та пільмі,
В стражданнях, муках і неволі,
Зі страхом в серці і в журбі.

Бо крила твої скували ланцюгами
Й терзають вороги з усіх сторін,
Я вірю й знаю, моя ненько,
Що здатна ти піднятися з колін!

Роздerta на шмаття, розірвана країна,
Поранена душа,прибита до землі,
Куди не глянь, – кругом лишень руїни,
Коли знайдемо світло ми у цій пільмі?

Народе мій, ти вистоїш, – я знаю,
Яким нестерпним би не був твій біль,
Стій до кінця, народе мій, благаю,
Навіть тоді, коли на рани сипатимуть сіль!

ТАК, Я ГРІШНА...

Так, я грішна, я не праведна і не свята я,
Бо звичайна я, жива людина,
І догодити всім не зможу я,
Іноді спалахую, немов вуглина...
Іноді я тиха, як зимова ніч,
Іноді – у мені квіти розцвітають,
Десь, бува, сама не знаю, в чому річ,
А колись – від щастя очі сяють...
Намагаюсь я утримати баланс,
Між добром і злом стою я часто,
Обираю я робити реверанс
І до жодної я не належу касти.
Світ в мені – був даний Богом,
Намагаюсь його завжди стерегти,
І якою б не була важка дорога,
Доброту у серці треба берегти.

ВАЛІЗА ПЕЧАЛІ

Запакую свій біль у валізу печалі
І поїду кудись, в далечінь...
Сама стояти буду на причалі
І не згадаю твою навіть тінь.
Розлука з тобою – піде на користь
Й душа моя спокій знайде,
І той самий маршрут не повторить,
І в той сáмий вагон не ввійде!
В один кінець поїде потяг,
В один кінець був куплений квиток,
Всі спогади мої розвіє протяг,
Я зітру з телефону твій дзвінок!

Не буду жалкувати за минулим,
Усе, що було, це – лиш досвід,
На поклик твій не озирнулась,
«Майбутнє» бачила наосліп.
Вже навстіж душу не відкрию,
І якби сильно не любила,
Поплачу й знову сльози вмию,
Й чекатиму,поки кохання подарує крила !

ДУШЕВНІ РАНИ

Дощ! Ти змий мої душевні рани,
Бо жити не дають, вони болючі,
Благаю, падай... я наберу для себе ванну,
Й повитягаю всі шипи колючі.
Шипи ті різні, в сантиметрах,
У душу їх забили рідні люди,
А біль – вимірюється в метрах,
Стерплю, змовчу, зціпивши зуби!
А біль не пропадає і рани кровоточать,
Й вода вже більше не прозора,
Із неба більше не дзюркоче,
Лиш завтра згадаю я за вчора .
Полатана душа вже ніби загоїлась,
Й на місці ран порозцвітають квіти,
Стоючи довго, на колінах, я молилась:
– Всевишній Боже, ти не дай душі зотліти!

* * *

Не картай себе, що ти – жива,
Бо життя твоє це цінність на цім світі,
Твій погляд, твій подих і твої слова – це привід
для когось радити.
Не винна ти, що ти існуєш,
Живеш чи проживаєш це життя,
І біль, і радість ти відчуєш,
А інколи – і каяття!
Мов вишня у весняному цвіті,
Даруєш людям ніжний аромат,
Мов запашний букетик квітів,
Мов посмішок дзвінких сонат.
І наповняючи цей світ любов'ю, –
Не завжди ти отримаєш любов,
І буде серце обілляте кров'ю,
І стиснуте мільйонами оков...
Ти стерпиш все і будеш,
Бо сам Господь тобі життя подарував,
І одягнув в шовкові оксамити,
І подих свій у душу вклав!

* * *

Своє життя, на жаль, не контролюю,
«Підпорядковуюся» соцстандартам,
Коли немає сил – «капітулюю»,
Та інколи я вірю й картам...
Завуальовані закони пишуть,
Для людю, хто нижчий за рангом,
Найбільш мене лякає тиша,

Краще б ламали вже фаланги...
У цьому поліетиленовому світі,
Де скоро будемо повітря купувати,
Ніхто нас не згадає в заповіді,
І на могилах наших будуть танцювати.
Гірко й болить від цього сьогодення,
Де вже ціни немає совісті та правді,
Й нікого не цікавить твоє одкровення,
І взагалі, «живемо» чи «існуємо» насправді?
Насправді, – світ сказився остаточно,
Тік-токи й війни світ вже поглинають,
В коханні зізнаються лиш заочно,
Й страшні реалії нікого не лякають...
Коли ця нитка увірветься – невідомо,
Поки ще в нас повітря безкоштовне, –
Живемо всі і так – напівсвідомо,
Живіть,бо лиш життя є на землі коштовним!

* * *

Небо вже не наше
У небі тепер тісно,
Відлітають туди ті,
Хто жив на землі прісно.
Небо вже не ціле,
В небі повно шрамів,
А на землі феєрверки,
Повно замків, храмів...
В небо краще не дивитись,
Там більше не зорі,
А по землі ходять люди,
Як тіні – прозорі!
З неба часто ллються
Сльози солоні,
А на землі живе кожен
В своїм Вавилоні.
Не відкриє небо
Більше свого раю,
Покайтеся, люди,
Сам Бог вже благає!
Через віки, в чистім небі
Будуть літати птахи,
Теперішня людська сутність
Менша за мураху.
Гідних людей на землі,
Мало, до нестями,
За владу та гроші
Б'ються вже й хрестами.
Загублені людські душі
Спокою не мають,
Одні плачуть, одні скачуть,–
До неба стрибають...
Скоро вже наступить
Кінець цій виставі,
І зітре Всевишній,
Ці танці криваві!
Содому й Гомори
Уже більше не буде,
А буде рай на землі,
Й людьми будуть Люди!

ВІД ЖАДАННЯ ДО ЩАСЛИВОГО ЗДІЙСНЕННЯ МРІЇ (II)

(присвячено відкриттю першого українського дитячого садка в Тіміському повіті)

Дитячий садок сьогодні – це навчальний заклад для дітей дошкільного віку (переважно від 3 до 6 років), який забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту. Саме у цьому полягають основні функції дитячого садка, які охоплюють виховну, освітню та оздоровчу діяльність, а також забезпечують соціалізацію дітей та їхню підготовку до школи. Садок допомагає дітям розвивати комунікативні навички, адаптуватися до колективу, вчитися самообслуговуванню та формує у них дисциплінованість. Крім зазначених функцій дитячого садка важливою є й функція підтримки батьків. Система дитячих садків призначена як для дітей, так і для масового, загальнодоступного вирішення проблеми зайнятості та особистої самореалізації їх батьків (для цього час роботи дитячого садка в більшості випадків збігається з типовим робочим графіком різних професій: з 8.00 до 18.00 години, 5 днів на тиждень).

Дитячий садок – це колектив, де дитина розвивається, вчиться перебувати в соціумі. Тільки в спілкуванні з іншими дітьми дитина навчається знаходити спільну мову з людьми і одночасно відстоювати свої права. Дитина зможе навчитися розуміти людей і по-різному з ними спілкуватися. Також вона відкриває для себе такі явища як дружба, довіра. Перебуваючи в колективі, вона буде з дитинства вчитися ділитися і думати про інших, буде вчитися не тільки домовлятися з іншими, а й відстоювати свої інтереси. Діти навчаються працювати в команді.

У хороших дитячих садках використовується спеціалізований дидактичний матеріал: посібники, картинки, методики, іграшки. Дітки вчать-ся із задоволенням, граючись, а щоб організувати процес навчання в грі, потрібно створити розвиваюче середовище. У дитячому садку це, звичайно, обов'язкова умова, вдома такі умови створити не завжди можливо. Звичайно, практично всі мами займаються вдома з дітьми, однак не всі мами дійсно знають особливості розвитку дітей, ніж можна займатися з дитиною, а які заняття краще відкласти, поки малюк не підросне. Тобто здійснювати розвиток малюка з урахуванням віку. В цьому відношенні саме вихователі може підказати батькам, що і як необхідно робити і в якому віці. Вихователь може відкрити не використані ресурси дитини (наприклад, пальчикові ігри прискорять розвиток мови), і заспокоїти батьків щодо побоювань (завдяки знанням по вікових особливостях). Наприклад, дитина в 3 роки не повинна рахувати до 100 і читати, але повинна знати 4 кольори і може вже вчити букви, але не вчитися читати та ін. У дитячих садках також здійснюється мінімальна підготовка дітей до навчання в школі – на

рівні первинних навичок читання, письма та лічби.

Дитячі садки захищають сучасних дітей від впливу електронних гаджетів. Кожного дня вихователі займаються всебічним розвитком дітей: читають багато книжок, працюють над розвитком мовлення, займаються малюванням,

ліпленням, вивчають іноземну мову, а на музичних заняттях усі разом співають і танцюють. На прогулянці, на свіжому повітрі вихователі пропонують дітям вільні та рухливі ігри, в той час як вдома багато дітей проводять більшу частину дня за переглядом мультфільмів і іграми на планшеті. Дитячий садок часто стає єдиним місцем, де дитина відволікається від екрану.

Відкрити таланти дітей, їх здібності можливо на підґрунті творчої діяльності. Тільки вихователь, який сам щиро отримує задоволення від творчого процесу, може «заразити» дітей інтересом до предмету, і в цілому до навчання. Крім цього, в дитячих садках проводяться різні свята, заходи, які сприяють розвитку творчості дітей, вчать їх виступати на публіці і якомога яскравіше проявляти свій артистизм. Рідко є мама, яка може відразу все: і малювати, і співати, і грати на музичних інструментах, і говорити на різних мовах, і одночасно бути не тільки мамою, а й педагогом. У хороших дитячих садках цим займаються відразу кілька фахівців, які можуть надати і мамі і дитині необхідну допомогу і підтримку.

В дитячому садку дотримуються режиму дня, що дуже важливо для гармонійного розвитку дитячого організму. Психічне і фізичне здоров'я дітей у великій мірі залежить від суворого виконання режиму. У домашніх умовах не завжди можна забезпечити дитині щоденне постійне виконання всіх режимних моментів. Віддаючи дитину в дитячий садочок, мама має можливість вийти на роботу або зайнятися своїми справами. Звичайно ж, поки дитина в садку, батьки можуть піти на роботу і будуть впевнені в тому, що їх дитина буде нагодована, напоєна і під наглядом.

Таким чином, ми можемо зробити однозначний висновок, що дитячий садок дійсно дуже важливий для розвитку дітей. Він сприяє адаптації, соціальному та інтелектуальному розвитку кожної дитини. За спостереженням психологів, діти, які відвідують садок, виявляються значно краще підготовленими до школи, і вже в перший рік навчання обганяють по успішності своїх ровесників, які не ходили в дитячий сад.

Проблема відкриття дошкільного навчального закладу для дітей українських біженців у румунському місті Тімішоара стала дуже гострою ще два роки тому. Важлива місія щодо вирішення цього питання випала голові Тіміської філії СУР Марії Сабо-Кондрей, людині, яка протягом чотирьох років невпинно підтримувала та допомагала українцям під час російської агресії і довготривалої війни. Вона завжди дуже трепетно ставилася до проблем і потреб українських біженців, завжди підтримувала усі освітні ініціативи, які впливають на особистий розвиток як молодих українців з Румунії, так і з України. Тому пані Марія стала ініціатором ідеї щодо відкриття дитячого садка для українських малюків.

Лариса НЕЧАЄВА
професор Національного університету
м. Одеса, Україна
Фото авторки

(Закінчення в наступному номері)

Вечорниці в Негостині

Повернення до витоків та давніх традицій завжди супроводжується легкою ностальгією та щирою тугою за минулими часами. З ініціативи голови місцевої організації Союзу українців Румунії с. Негостина Нікуліни Клапон 23 січня будинок культури став місцем справжніх вечорниць, як це було колись, взимку, біля печі, в затишку хати.

Атмосфера була сповнена душевного тепла. Лунали українські пісні, передані з покоління в покоління, приносячи радість і дорогі спогади всім присутнім. Члени вокального гурту «Червона калина» продемонстрували не тільки артистичний таланти, а й майстерність у традиційних ремеслах: вишивання сорочок, в'язання гачком і плетіння, а інші розплутували клубочки ниток, зберігаючи живими заняття минулого.

Чоловіки теж не пасли задніх, розбираючи кукурудзу з гарним настроєм, довівши, що

робота стає легшою і приємнішою, коли її виконують разом. Після часу, проведеного за роботою, жартами, загадками та піснями, учасники сіли за багатий стіл, з традиційними стравами: картопляними варениками, капустою, шаруватою мамалигою та пухкими пончиками, присипаними цукром.

Збереження традицій, ремесел і рідної мови має важливе значення для збереження етнічної

ідентичності та передачі культурних цінностей наступним поколінням. Вечорниці у Негостині є живим доказом того, що коріння і звичаї предків зберігаються, поки їх шанують, цінують і передають далі з любов'ю та відповідальністю.

Джерело: www.uur.ro

24 січня представництво СУР у Констанці організувало публічний захід «Рум'яна піч. Свято української гастрономії».

Захід відбувся в приміщенні СУР, традиційному місці зустрічі місцевої української громади, і був організований для етнічних українців та біженців з метою просування української кулінарної та гастрономічної культури.

У заході взяли участь сім'ї місцевої громади етнічних українців та біженців з міста Констанца.

Члени громади разом із представниками Союзу приготували та представили традиційні українські страви. Дегустація цих страв у святковій атмосфері, під акомпанемент старовинної української музики та спогадів про кулінарні традиції різних регіонів України, завершила вечір.

Також в рамках заходу було імпровізовано майстерню з кулінарії за участю дітей місцевої української громади, які зіграли сценку «Маленькі пекарі». Домогосподарки змагалися між собою у приготуванні кулінарних шедеврів,

Рум'яна піч. Відзначання української гастрономії в Констанці

представлених і прорекламованих під час заходу, та обмінялися традиційними рецептами,

які будуть використовуватися для вдосконалення кулінарного мистецтва, успадкованого від батьків.

Завдяки цій ініціативі представництво Союзу українців Румунії в Констанці вдалося створити простір для зближення та справжньої радості, де смаки дитинства, успадковані традиції та енергія нових поколінь природно поєдналися. «Рум'яна піч» була не тільки святом української гастрономії, а й нагодою зміцнити зв'язки між етнічними групами та біженцями, передати цінності спільноти та зберегти культурну ідентичність у теплій, відкритій та змістовній атмосфері.

Джерело: www.uur.ro

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня: RCR PRINT, Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614